

Zaak T-332/02

Nordspedizionieri di Danielis Livio & C. Snc e.a. tegen Commissie van de Europese Gemeenschappen

„Douane-unie — Communautair douanevervoer — Fraude — Sigarettensmokkel — Kwijtschelding van invoerrechten — Verordening (EEG) nr. 1430/79 — Artikel 13: billijkheidsclausule — Begrip „bijzondere situatie”

Arrest van het Gerecht (Vijfde kamer) van 14 december 2004 II - 4409

Samenvatting van het arrest

- 1. Eigen middelen van de Europese Gemeenschappen — Terugbetaling of kwijtschelding van in- of uitvoerrechten — Artikel 13 van verordening nr. 1430/79 — Strekking — Grenzen — Toepassing van materieel douanerecht — Uitsluitende bevoegdheid van nationale autoriteiten*

(Art. 234 EG; verordening nr. 1430/79 van de Raad, art. 13, lid 1)

2. *Eigen middelen van de Europese Gemeenschappen — Terugbetaling of kwijtschelding van in- of uitvoerrechten — Artikel 13 van verordening nr. 1430/79 — Strekking — Beslissingsbevoegdheid van Commissie — Wijze van uitoefening (Verordening nr. 1430/79 van de Raad, art. 13, lid 1)*
3. *Eigen middelen van de Europese Gemeenschappen — Terugbetaling of kwijtschelding van in- of uitvoerrechten — Artikel 13 van verordening nr. 1430/79 — „Bijzondere situatie” — Begrip — Nationale autoriteiten die in kader van onderzoek overtredingen en onregelmatigheden weloverwogen hebben laten begaan waardoor douaneschuld is ontstaan voor belastingplichtige te goeder trouw — Ernstig tekortschieten van Commissie of nationale autoriteiten — Daaronder begrepen — Casuspositie die geen bijzondere situatie oplevert (Verordening nr. 1430/79 van de Raad, art. 13, lid 1)*

1. Artikel 13, lid 1, van verordening nr. 1430/79 betreffende terugbetaling of kwijtschelding van in- of uitvoerrechten biedt alleen de mogelijkheid om in bepaalde buitengewone omstandigheden, en mits er geen sprake is van nalatigheid of manipulatie, handelaren vrij te stellen van de betaling van verschuldigde rechten; het staat niet toe, het beginsel van de opeisbaarheid van de douaneschuld te betwisten. De vaststelling van het bestaan en van de juiste omvang van de schuld behoort immers tot de bevoegdheid van de nationale autoriteiten. Tegen beslissingen van deze autoriteiten kan overigens beroep worden ingesteld voor de nationale rechter, die zich krachtens artikel 234 EG tot het Hof kan wenden.
2. Artikel 13, lid 1, van verordening nr. 1430/79 betreffende terugbetaling of kwijtschelding van in- of uitvoerrechten is een algemene billijkheidsclausule die is bedoeld voor andere situaties dan die welke in de praktijk meestal aan de dag treden en waarvoor bij de vaststelling van de verordening een bijzondere regeling kon worden getroffen. Deze bepaling moet worden toegepast wanneer de omstandigheden waardoor de betrekkingen tussen de marktdeelnemer en de administratie worden gekenmerkt, van dien aard zijn dat het niet billijk zou zijn om eerstgenoemde een nadeel te berokkenen dat hij normaliter niet zou hebben ondergaan.

(cf. punten 33-34, 101)

Volgens deze bepaling is de kwijtschelding van de invoerrechten afhankelijk van twee cumulatieve voorwaarden,

namelijk het bestaan van een bijzondere situatie en het ontbreken van manipulatie of klaarblijkelijke nalatigheid van de kant van de marktdeelnemer.

De Commissie beschikt over een beoordelingsmarge wanneer zij een beschikking geeft op grond van die algemene billijkheidsclausule. De terugbetaling of de kwijtschelding van invoerrechten vormt een uitzondering op de normale invoer- en uitvoerregeling, en de bepalingen die in een dergelijke terugbetaling of kwijtschelding voorzien, moeten derhalve strikt worden uitgelegd.

(cf. punten 40-42)

3. Dat de nationale autoriteiten in het belang van een onderzoek door de douane- of politieautoriteiten dat erop gericht is, de daders of medeplichtigen van gepleegde of voorgenomen fraude te identificeren of aan te houden, een marktdeelnemer met een douaneschuld niet in kennis stellen van het verloop daarvan, levert, wanneer hem geen enkele manipulatie of nalatigheid valt te verwijten, een bijzondere situatie op in de zin van de billijkheidsclausule van artikel 13, lid 1, van verordening nr. 1430/79 betreffende terugbetaling of kwijtschelding van in- of uitvoerrechten. Hoewel de nationale autoriteiten in het kader van een dergelijk onderzoek op goede gronden weloverwogen kunnen toestaan dat overtredingen of onregel-

matigheden worden begaan, is het ten laste van de belastingplichtige brengen van de douaneschuld die als gevolg van de in het kader van het strafrechtelijk onderzoek gedane keuzes is ontstaan, niet in overeenstemming te brengen met het doel van de billijkheidsclausule, nu daardoor de belastingplichtige in een uitzonderlijke situatie wordt gebracht ten opzichte van andere marktdeelnemers die dezelfde werkzaamheid verrichten.

Ofschoon de overlegging door de belastingplichtige, zelfs te goeder trouw, van documenten waarvan naderhand wordt vastgesteld dat zij vervalst waren, op zich geen bijzondere situatie oplevert die kwijtschelding van invoerrechten rechtvaardigt, is er sprake van een dergelijke situatie indien de Commissie of de nationale douaneautoriteiten ernstig zijn tekortgeschoten en daardoor het bedrieglijke gebruik van de documenten in de hand hebben gewerkt.

Voor een aan de grens van de Gemeenschap gevestigde douane-expediteur die documenten voor communautair douanevervoer heeft afgegeven nadat een vrachtwagen was vertrokken uit een plaats in een derde land, is noch het feit dat hij werkzaam is aan de grens en niet op de plaats van vertrek van het transport, noch de onmogelijkheid om de vrachtwagen te inspecteren, een omstandigheid waardoor hij in een situatie

komt te verkeren die uitzonderlijk is vergeleken met die van de andere marktdeelnemers, aangezien deze omstandigheden gelden voor een onbepaald aantal marktdeelnemers. Derhalve

kunnen zij geen bijzondere situatie in de zin van de genoemde bepaling opleveren.

(cf. punten 51, 70, 72, 84)